

ERDÉLYI HIRADÓ.

Országgyűlés tekintetéből folyó évi majus 15-től december végéig rendkívüli előfizetést nyitunk.

Előfizetési díj az irt időre, postán hetenkint négyszer küldve nyolcz-, kétszer küldve pedig hét rft 30 kr. p. p.

Rendes félévi előfizetés jul. 1-től az év végéig: négyszer egy héten 6 fr. 30 kr. kétszer egy héten 6 fr. Helyben négyszer egy héten házból hordással 6 fr. a nélkül 5 fr. 40 kr. p. p. előti tudósítások félévre 20 kr.

Önként értendőven, hogy csak azon vidéki előfizetőinknek küldhetjük lapunkat hetenként négyszer, amely vidékekre négyszer megy a posta, és a kik 2 forintot fizettek. Ed. Hic. szerk.

Jegyzés, némely tapasztalt félreértések elhárítására: Kik az első félév végéig már előfizettek, azoknak csak a jul. 1-től kezdődő második félévre kell előfizetéseiket megtenni, kifejezvé, 4-szer vagy kétszer kívánják-e lapjaikat hetenkint küldetni?

Tartalom. Proclamatio Kolozsvar. Bujtogatások. Uzon. Külföld.

Proclamatio.

Székelyek! Szeretett véreink, apánk 's testvéreink, tul és innen a' Rikán és Hargitán!

Hozzátok, szívüknyszerette véreinkhez szólunk a' rokonérzés testvéri hangján; hozzátok, kikkel azoney ék kék kárpita alatt, azon bércek barátságos esendében köszöntök a' létel első pillanatát, kikkel egy léget szívánk, mig sorunkat követve édes anyaföldünket el nem hagyók. Hozzátok szólunk szeretett véreink! kik közé a' mult idők átkos eseményei, visszálkodás magvait hintették, melyek ellenségeitek hasznára dusan termették a' meghasonlás és egyenetlenkedés magvai, mignem a' szabadság dicső bajnokai csaknem szolgálkka aljasultak.

Vessünk fátyolt ama gyászos időkre. Elmultak azok, 's csak tőlünk függ, hogy soha többé vissza ne jöjjenek.

Igen, szeretett véreink! elmultak azok. 1818-ban az emberiség javára nagy dolgok történtek. Hallottatok ugyan és olvastatok ti azokról — tudjuk — sokat; de elmondjuk röviden mi is, 's meg vagyunk győződve, hogy dacára az alávaló bujtogatóknak, testvéri szívből fakadó szavaink, nem leendenek kiáltó szók a' pusztában.

A' székely, székely testvérét megértil, mert a' vér vizzé nem válhatik. Ugy-é székelyek? Hallgassatok meg!..

A' népszabadság szent szava villámként rezgő át Európát nyugottól keletig 's a' derék bécsiek, jámbor német szomszédaink, kiket a' megbukott kormányrendszer a' szó teljes értelmében rabszolgálkká aljasított vala, mártius 13 kán elűzték Metternichet, a' mindenható ministert, ki a' népszabadság orgyilkosa, ezreket gyilkoltatott, vagy börtönöztetett bé azon jobbak közül, kik a' népszabadság mellett elszántan szót mertek emelni, ki pokoli rendszerével elzárta az utat, hogy a' népek igazságos kívánata imádott fejedelmünkhöz juthasson.

Hála! ezer hála a' népek istenének, ez a' zsarnok nincsen többé a' királyi szék mellett, 's a' nagy mesterral együtt elbuktak a' bérzolgák a' rossz lelkű tanácsosok és megvesztegetett tisztviselők is.

Az austriai nép fels. uralkodónk megegyezéséből szabadságot, 's ezt biztosító oklevelet, ugynevezett alkotmányt nyert.

M.orgi testvéreink sem késtek, törvényeik 's az idő kívánata nyomán szeretett hazájukat a' bécsi kormány gyámsága alól felszabadítandók, igazságos kívánatukkal a' magyar királyhoz kegyesen uralkodó V Ferdinándhoz, ki egyszer mind austriai császár és erdélyi fejedelelem is, járlni, és ő meghallgatván hű m. népe kérését, miért éveken át hasztalon sovárgott, a' felelős m. kormányt megadta. Jól jegyeztétek meg e' szokat: felelős magyar kormány.

Véreink! Ez azt teszi, hogy ezután m.

org. polgárainak nem kell Bécsbe menni, hogy ott ügyes-bajos dolgaik eligazítását olyan emberektől kérjék, kik nyelvét nem értik, törvényeit nem tudják, szokásait nem ismerik. Nem, szeretett véreink! M.orgot már ma Buda-pestről, abból a' szép, szép 's híres városból, hol hajdan dicső Mátyás királyunk lakott, magyar és nem német emberek, törvény és törvényszerű rendeletek szerint, nem önkényileg kormányozzák, kik tetteikről, a' haza pénzéről, még a' ti adótokról is, szóval: minden eljárásukról nektek, nekünk, az egész nemzetnek, mint a' sáfár urának minden évben számolni tartoznak. Tette-é ezt az eddigi kormány, székelyek? Nem ugy-é!.. A' buda-pesti m. ministerium derék férfai között ott van az a' híres Kossuth Lajos is, ki az önkényes uralkodás legyőzésében magyszavaival mindenütt elől vitt, ki a' szabadságot, ki a' székelyt, mint a' lelkét ugy szereti. Ott van Deák Ferencz, kiről azt mondja minden ember, hogy a' Mátyás király halálakor közülünk elbujdosott igazságot ő hozandja vissza a' magyarok közé.

M.org. mártius 15-ke óta szabad sajtóval bír, melynek segélyével gondolatait, hitét és érzelmeit a' közös haza javára minden honpolgár szabadon közölheti.

M.org. megszüntette a' robotot, 's ez által azon több millió népet, mely eddig alásüljesztett helyzeténél fogva csak ellensége volt a' kiváltságos osztálynak, szabaddá tette, 's az által a' forrón szeretett hazának anynyi hű polgárt teremtett.

Magyarország kimondotta a' közteherviselést és jogegyenlőséget, mi által megtestesítette azon örök igazságot, hogy mindenki azon mértékben hordozza a' közterheket, melyben az ország javai ből részt veszen.

Magyarország polgárai egyenlők jogban, és kötelességteljesítésben.

Magyarországon nincs többé ur és alárendelt paraszt, csak honpolgár. És ez a' legnagyobb igazság; mert hiszen a' jó Isten nem urat és szolgát, hanem csak embert teremtett.

M.org. törvényt alkotott arról is, hogy a' magyar katonaság ne csak a' király hűségére, mint eddig, hanem a' haza és alkotmány megtartására is esküdjék meg, 's hogy a' magyar katonaságot ezután az ország határain kívül vinni a' m. ministerium beléegyezése nélkül, ne legyen szabad.

Magyarország kimondotta a' magyar király beléegyezésével, hogy Erdély Magyarhonnal egyesüljön: mint Erdély nagyfejedeleme, székelyek ispánja, nem másolhatja meg kijelentett akaratát; nekünk pedig egy szívvvel és lélekkel nemcsak akarnunk, hanem eszközölnünk is kell a' ránk 's utódinkra üdvet 's boldogságot árasztó egyesülést. Igen, mert ránk nézve is az egyesülés élet, a' nemegyesülés pedig halál. Ugy-é székelyek, így hiszitek ti is?!

Volt idő, midőn a' két Magyarhonn egy volt, egyiránt osztozott örömben és bánatban. Ez egyesség ötszáz negyven esztendeig tar-

tott. Ekkor volt nagy nemzet a' magyar 's igazán szabad a' székely!! Vitézségének híre elterjedt kelettől nyugotig, 's Európának védbashtyája volt a' pogány török és tatár ellen. Ki nem tudja Szent István, László, Lajos, Mátyás királyaink 's a' nagy Hunyadi alatt aratott dicsőségeit a' magyarnak? Ugy-é székelyek, mindenitek tudja!?

De eljöttek a' szerencsétlenség napjai, melyeket az egyenetlenség 's visszálkodás idézett elő; az egy Magyarhonn ketté vált, 's az egy erős hazából lett két gyenge ország: Oseitől öröklött szép jogait nyirbálni kezdték 's elkövetkezett a' rut szolgaság kora.

De ti szolgák lenni többé nem akartok, ugy-é székelyek? Kiáltásatok mindnyájan: nem!

Itt az idő kedves véreink, hogy a' két M. hon, háromszázados elválása után ismét egyesüljön 's ismét nagygyá és dicsővé legyen.

Magyarország testvéri jobbát nyújtja felénk, ki azt közülünk vissza taszítja, hazaáruló. Egyesülünk ugy-é székelyek?!

Jól tudjuk mi, szeretett véreink, hogy ti megértettétek m.org. testvéreink szövegét, mert derék követeket választottatok magatok közül, kik a' közlegő org.gyűlésen képviseljenek titeket, 's teljes erejükből munkálodjanak a' két magyar haza egygyeolvadásán, hogy részesei lehessetek ti is a' M.org. által kivívott szent szabadságnak, hogy az egyesült két m. hazát, mint hajdon, ismét magyar ember, magyar kormány igazgassa Buda-pestről.

Öszintén kijelentjük, hogy e' buzgó eljárás által, valamint magyar testvéreink jobbainak, ugy székely érzelmü kebleinknek legszentebb, legmagasztosabb örömet szerzettetek.

De a' költő azt mondja: nincsen tiszta öröm bánat nélkül, 's nekünk ez örömezzésekben nem szabad anynyira elmerülnünk, hogy a' közlegő borús felleget, mely ha öszsze nem tartunk, ha mindnyájan egy szív, egy lélek, egy akaraton nem leszünk, a' magyar ajku népet veszélylyel fenyegeti, meg ne lássuk, 's ne figyelmeztessünk titeket, szeretett véreink, kikkel szabadságban élni, vagy szabadságban halni készek vagyunk.

Igen szeretett véreink, a' magyar haza 's benne a' népszabadság felvirágzásának 's a' mi édes nemzetünknek ellenségei támadtak. Az ellenség mindnyájunkkal közös; mert hazánk szabadságát 's vele minket is végelyeléssel fenyeget. Mert a' ki igaz magyar, szabadság nélkül élni nem kíván. Ugy-é székelyek?!

De hát ki ez az ellenség? Megmondjuk mi. Hiszen a' magyar nem szokott zsákba macskát árulni. Halljátok....

A' megbukott Metternich-féle kormány alávaló zsoldosai minden áron ohajtanak, még egyszer vissza nyerni pokoli hatalmukat, szeretnék a' szabadság viruló hajnalát elsötétíteni, hogy ismét kényökre uralkodhassanak a' népszabadság romjain, azért alávaló bujtogatásokkal, csábító ígéretekkel, horváthországi testvéreink, Temesben és az azzalhatáros megyékben lakó szerb polgártársaink egy részét elámitották, 's ezen elámitottak, gonoszságukért

már meglakolt bűntogatók vezérlete alatt, késeknek nyilatkoztak a' kivivott 's törvény által szentesített szabadság 's népjogok összerombolásával, mindent az elátkozott előbbi állapotba visszaállítani.

De isten, ki az embert szabadságra teremtette, nem engedé a' pokoli szándékot végrehajthatni. Jó fejedelmünk, magyar kormányunk egy menydörgő parancsa földre sújtá az alávaló néplázítókat, 's kimondá teljeshatalmu kir. biztosa Csernovics Péter által — e' nevet ne felejtsetek el, székely véreink: ez is egy derék magyar hazafi! — mikint halál fia az, ki a' magyar király 's magyar haza ellen fondorkodni merészel.

Erdélyben is számosak az ily népjogot és szabadságot csirájában megfojtani és örökre elnyomni törekvők száma, ki jámbor, munkás szász 's anynyi alárendeltséget, jogtalanságot békével tűrt oláh polgársainkat, 's még titeket is, szeretett véreink! elámitani, 's alaptalan hírekkel ijesztgetve, tévutra, félre vezetni, 's Magyarország és az egyesülés iránt elidegeníteni kívánnak, hogy régi zsarnok hatalmukat továbbra is megtarthassák, 's titeket véreiteket és vagyontokat mostoha gyámságuk alatt szívassák, huzzassák, vonhassák. Számosok az olyanok, kiknek hírok-nevők már hozzátok is elhatott, vagy tán éppen köztetek is vannak. Ezek tiszta és szabadságért lángoló kebletöket megmérgezni törekednek, hogy titeket, kiknek vitéz karjuk anynyiszor szerze a' világ előtt hirt és dicsőséget a' magyar névnek, tévutra vezessenek, 's istentelen céljok kivitelére talán éppen mi ellenünk, véreitek ellen, vak eszközül használjanak. Mert lássátok szeretett véreink! azon vérszopóknak, kik Erdély kincseiből gazdagodtak meg, igen fáj, hogy elkell vesztetniök mindenható hatalmukat, melylyel minket ősi jogainkból kiforgattak, 's csaknem szolgálásra juttattak.

Ezen emberek a' viszálykodás magvait akarják köztetekbe hinteni, testvért testvér ellen, egyik népfajt másik ellen ingerelni, hogy míg Erdély fia egymás között civódnak, 's testvéri ölekezés helyett hidegen fordulnak egymástól, ők ismét hatalomra juthassanak. Különösen ti rólatok, ciki véreinkről, még a' papokról is azt beszélék Szebenben a' német katonatisztek, hogy ti az uniót nem akarjátok, hogy ti bár ki ellen, még mi ellenünk magyar véreitek ellen is, akár öt fővel táborba szálltok. Ez nem igaz, ez alávaló hazugság ugyé székelyek!! Mondjátok egy szívvel-szájjal: nem igaz! hazugság!

A' kigyó feje le van ugyan vágva, de farka még vergődik, 's életre akar kapni minden áron.....

Ezért ők, a' mi roszakaróink 's a' ti csábítóitok az unióról, mely a' szabadság, egyenlőség 's testvériség paradicsomát nyitja meg, azt állítják, hogy az nemzeti ségtöket, hogy szabadságaitokat semmisíti meg. Állok hazugság! A' fennebb említett m.országi unió-törvényben ki van mondva, hogy Erdély mindazon törvényei és szabadságai, melyek a' jogegyenlőséggel és közszabadsággal nem ellenkeznek, épen megtartatnak az egyesülés után is. De sőt az elősorolt szabadság, egyenlőség, testvériség 's közteherviselés elvéből az is foly, hogy már most mindnyájan fegyvert fogunk, 's miután hazánkat megmentettük, a' béke fentartásáról mint testvérekhez illik ügygondoskodunk....

Avagy akkor tartattak-e tiszteletben jogaitok, midőn az elválás után a' nemzeti fejedelmek alatt a' Székelytámad- és Székelybánja-varakot építették? midőn szabadságukért küzdő vitéz eldődeinket megítéldték, holmijöket kotyavetyére bocsátották, jószágait árulóiknak adták? Hát nem kigyómarás fájdalemakint él-e lelketekben a' Bukow név? nem-e Madéfalva? nem Bástá szekere? Karaffa 's Báthori Zsigmond kegyetlenségei 's legujabban az 1834-beli üldözések? ilyen időket szeretnének, 's fognának is bizonyosan e-

lőidézni istentelen eljárásukkal azon pokoli fajtákat; 's kárhuzatos céljok kivitelére még titeket akarnának eszközül használni! Irtózatok véreink, kérünk, kényszerítünk, az uniót bármilyen szín alatt ellenzőktől, mert bizony mondjuk, hogy azok kebleitekben táplált kigyók.

Vagy tán a' közelebbi időkben voltunk boldogok, midőn az elnyomottak szabadságérti sohajtása bűnnek tartatott, midőn azok, kik az eltiport szabadságért szót emeltek, lánczra fűzettek, tömlőczre hurczoltattak?

Élnek még többen köztetek e' gyászos időnek martirjai közül, kik meg tudják mondani, hogy mit szenvedtek a' már elűzött kormány- 's bérszolgáitól.

Igen, szeretett véreink! a' mi ellenségeink nem akarják, hogy Magyarországgal egyesüljünk; mert jól tudják, hogy, kik külön valva, nem voltunk elég erősek jogainkat megoltalmazni, az egyesülés 's a' szabadság, egyenlőség és testvériség malaszájában honunk javát szerető minden honpolgár részesítése által egy hatalmas erős nemzettel olvadván, erős lesz királyi székünk, erős nemzetünk 's ellenségeinket nemcsak megrázzuk, de meg is törjük 's régi szabadságinkat újakkal tetézzük.

Az unio ellenségei nem akarják a' robotmegszüntetését, közteherviselést és jogegyenlőséget, mert ők szeretnék, hogy hazánkban tovább is fenálljon azon választó-fal, mely százfelé darabolta édes hazánkat, 's köztünk is felállítá a' három külön osztályt, mely szétzaggatásból erőnk megtörése 's közös szolgátságunk következék.

Hogy ezen alávaló céljukat elérhessék, azt mondják, hogy a' földesuraknak a' robotérti kárpótlás a' közadóból fizettetvén, eddigi adófizetéstök, minek kevesbitését várhatnátok, még többel fog neveltetni, és úgy fog az urbériség a' földesuraknak kárpótlatni.... Véreink, ez rágalom, alávaló rágalom!

Erdélynek a' só-bányákban és az ugynevezett fűszálásokban roppant kincse, a' mostani lelkiismeretlen kezelés mellett is 7—8 millió tiszta jövedelme van, melyek eddig a' hazából kivitettek. Ezen jövedelmek nemcsak arra elégségesek, hogy a' földesuraknak az urbériségek elvesztéséből eredendő kárát fedezzék, hanem arra is, hogy azokból köztetek, 's a' hon más részeiben is hasznos 's közös jóllétünk előmozdítását eszközölő intézetek állittassanak.

Az urbériség megváltásából eredő hasznok kiszámíthatlanok mind erkölcsi mind anyagi tekintetben. Mindenre haszon származik abból az idő rendében. Haszon a' hazára, haszon a' robottól felszabadultra, haszon a' robot és urbériséget vesztett, de kárpótlást nyert tulajdonosra, de haszon főleg reátok szeretett véreink! A' haza számtalan szabad földmives kezét, egy szorgalmas néposztályt nyer, az eddig lebilincelt 's tunya munkatlan helyett. Ez nagyon természetes, mert ki sajátját miveli, sokkal lelkesebben teszi azt, mint a' ki csak máséban dolgozik. A' föld volt tulajdonosa is nyer, mert a' kárpótlásul kapott pénzhez könnyen jutván, a' szerint ruházhatja gazdaságába a' mint akarja. A' robottól menekült szabad földet kapván, igyekszik azt oly jóvá 's jövedelmezővé tenni, a' mint csak lehet. Előttek pedig szeretett véreink! megnyilik az eddig bézárt ut pénzzel szabadon vásárolható bőv föld birtok felé, hogy méhmunkásságtok édes gyümölcsét élvezhessétek. De jól megjegyezétek, hogy a' kebleitekben levő alkuszerrü szolgálatért kiadott kevés székely örökségi földeitek, ily urbéri 's ilymódoni megváltás által elveszthető földek közé nem tartoznak.

Az unio ellenségei azt sem akarják, hogy a' közteherviselés és jogegyenlőség életbe lépjen; mert igen jól tudják, hogy ez által eltöröltetvén minden eddigi igazságtalan megkülönböztetés, 's hazánk lakói testvéreké válván, megerősödnének, 's ők elvesztenék minden re-

ményöket az iránt, hogy valaha hatalompolczra jutván, ismét kényök szerint szívassák hazánkat.

De ez így többé nem lehet. 1848-ban feltűnt az egyenlőség napja, 's a' sötétség madarai hasztalan erőlködnek azt elhomályosítani. Azon válaszfalnak, mely embert embertől elválasztott, nálunk is le kell dőlnie, hogy ne legyen hazánkban többé ur és paraszt, előjogos és jogtalan, hanem egy szabad nép, hazánknak testvér polgárai, kiket a' törvény előtti egyenlőség és testvériség a' hon közös javára egy erős szabad nemzettel kapcsol egybe.

Egyébiránt is, mi erdélyiek, kik külön valva ősi jogainkat sem tudtuk a' cselszövők táborá ellen megvédeni, soha nem volnánk elég erősek azon isteni igazságokat, melyekkel M.ország már bir, kivívni!

Azért tehát székely véreink! egyesüljünk a' magyar testvérhazával, mely testvéri hangon szólított fel: lennénk ismét egyek testben és lélekben, 's egyesített akarattal munkálnók azon üdvös cél elérhetését, mely jó fejedelmünk császári királyi székét readithetlenné, hazánkat erőssé, nemzetünket nagygyá és dicsővé, honunk minden egyes polgárait boldoggá tenné. Igen, szeretett véreink! erre kell törekednünk, ezt tenni szent kötelességünk. De addig is, míg az öröm ezen magasztos napját üdvözölhetnők, szoros ösztartásnak, egyetértésnek, testvéri szeretetnek és hősi elszántásnak kell mindnyájunkat egybekapcsolni. Igen, szeretett véreink! mert hazánk 's imádozott magyar nemzetiségünk azon ponton áll, hol vagy végképp feldicsőül, vagy örökre sirba száll... 'S hogy az első történet, csak az általános egység teheti. Ez azon hatalmas isten-kéz, mely Magyarhonunkat, a' köz magyar nemzetet békes kikötőbe vezérelheti.

Talpra tehát székelyek! nyujtsunk testvéri kezét egymásnak 's minden jó érzésűnek, legyen magyar, székely, szász avagy oláhajtu nép. Legünk nekik barátjok, valamedig felséges fejedelmünk V-ik Ferdinánd magyar királynak, hazánk függetlenségének, a' közszabadság- és magyar nemzetiségünknek baráti maradnak. Nektek, vitéz nemzet gyakorlott hős sarjadékának van legkivált fenhagyva, századok multávalis hazánk 's nemzetiségünk megtartásában oly szerepet játszani 's oly fényes dicsőséget aratni, melyben föld népe még nem részesült. Nektek, nekünk székelyeknek van ugyszólván e' haza békéje kezünkbe letéve. Éppen azért, apáink, testvéreink, barátaink, kiknek most fegyver van kezünkben, azt, míg a' vész ideje el nem mulik, félre ne dobjuk, hanem mint ős apáink férfiasan forgassuk. Ti pedig, kiknek fegyver nincs kezeitekben, fegyvert ragadva rend, béke és csend határai között nemzeti örsergekbe alakulva gyakoroljátok magatokat, a' miképen ezt mi is tesszük, hogy majd, ha a' szükség kívánandja, hozzátok, hozzánk illően mutathassuk meg a' világnak, mit tesz e' név: **vitéz székely nemzet!!** Minket gyerekeiteket, véreiteket, barátaitokat a' nagy, sorsdöntő csatában mindenhol a' harc élén fogtok találni! Tordátfalvi Nemes József, tordátfalvi Végh József, etédi Gothárd József, tordátfalvi Űrmösi Samu, farkaslaki Tamási Sándor, egerpataki Basa Miklós, csekefalvi Török Péter, alsó sz. mihályfalvi Csizsér János, Kriza János N. Ajtáról, Berde Áron laborfalvi, csikmindszenti Tamási János, Zeyk József harasztosi birtokos, csatószezi Csató János, sz. ábrahám Istvánfi András, maksai Várad János, csikmindszenti Tamási Antal, iklandi V. Filep István, bölöni Mikó Lőrincz, ilyefalvi Lukács Ferencz, etédi Csizsér István, galambfalvi Feleki Miklós, patakalvi Nagy Lajos, k. polyáni Simon Elek, szentgericzei Jakab Elek, sz. ábrahám Pécsi László, tarcsafalvi Hegyesi Ferencz, k. vásárhelyi Jancsó Ádám, sz. ajtai Csulak Dani, sz. domokosi Kedves Alajos, csikbánkfal-

Kovács Lajos, Uzoni F. Antal, Kővári László, barátosi Balogh Lajos.

Kolozsvár. maj. 20-kán.

A' szász burocratiának unio elleni agitatioi anynyira meg vannak minden oldalról róva és vitatva, hogy róluk többet szólni szinte felesleges, nem tehetem azonban, hogy kevés és igen rövid észrevételeimet ezen émelyítő tárgy iránt iránt ne nyilvánítsam.

A' nivelizálás epochájában, milyen hála istennek a' mostani, a' legalsó 's tehát legelhanyagoltabb osztályok nyernek mindent, a' legfelsőbb helyen állók vesztenek legtöbbit, de vesztenek az ezeknél alsóbb fokozatuak is többet vagy kevesebbet.

A' kiváltságos földesurak, kik eddigelé a' legalsó osztály kínos rovására élvezték az álladalm minden jótékonyosságait, de nem osztottak legkevésbé is terheiben, vesztenek egyszer az által, hogy ezen tul adózni fognak, 's ez igazság; de vesztenek másodsor az által is, hogy urbériségek javadalmait teljesen megszűnnek, 's minthogy vannak olyan földesurak, kiknek minden vagyonuk urbériségből áll, ezek minden de minden földbirtokot elvesztenek 's teljes mértékben reájok illik a' nagy költő azon szava: „delicta majorum inmeritus lues“ és mégis, uraim, a' magyarhoni nemesi rend, maga átlátván abnormis állását, 's megértvén a' kor intó szavát, önkéntesen hozta aristocraticus dietáján e' nagy áldozatot.

Veszt a' nivelizálás által a' polgári rend is, mert elszegényedvén a' földbirtokosok, mind a' kereskedők, mind az iparizók közt nagy mértékben csökken a' pénzforgás, minek időre multhatatlan következése lesz a' polgári rendnek elszegényülése. Igaz, hogy egy pár évtized múlva a' legalsó néposztály meglepesedvén és ezáltal több szükségei fejlődvén ki, a' kereskedők és iparizók működéseinek új és nagy tér nyiland; igen de ez évtizedek múlva fog megtörténni 's addig a' polgári rend súlyos szenvedése kikerülhetlen.

Lássuk már, ha ugy tetszik, hogy mit vesz a' derék szász nemzet, a' magyarhoni szabad szellemű nivelizáló institutiok által? felelet: semmit; sőt nyeri azt, hogy ös-german, democraticus szerkezte, mely eredeti tisztaságára vive vissza, a' magyarhoni új rendszerbe anynyira belé illik, valóságga leend, nyeri azt, hogy a' tisztviselői önkény és nyomás alól menekül 's most csak papiron álló szabadsága és egyenlősége nem lesz többé hazugság. Azonban örömmel lehet azt átlátni, hogy veszt és évenkénti fizetését kivéve mindent elveszt a' szász burocratia, mert miután a' magyarhoni institutiok gyökerestől kiirtották a' burocraticus rendszert, a' szász burocratia is mint azon oriási parasit plántának sarjadéka elhaland 's innen ered már a' szász burocratiának álnokul, a' szász nemzet nevében folytatott agitatioja — hinc illae lacrymae!....

Igy álván a' dolgok, felszólítom önöket szász burocrata urak, gondolják meg azt, hogy miután az eddigi földbirtokosok és a' polgári rend oly készséggel és oly sokat áldoztak a' nivelizálás eszméjének, az okosság és önérdékük ugy hozza magával, hogy önök is, kik fizetésüket megtartva ugyis mindent el nem vesztenek, hozzák, loyalitást mutatva, áldozatul burocraticus accidentiáikat; mit annál biztosabban megtehetnek, mivel meg lehetnek arról győződve, hogy ama szász karu óriásnak halála után önök is, azon elhunyt óriás kis körmöcskéi, mint burocraták életben nem maradhatnak. Béküljenek ki önök annak tudatával, hogy a' derék szász nemzet valódi szabadságának is eljött órája és hogy önök is szorgalmas és minden házi erényekkel ékeskedő saját nemzeteket többé kiskorúságban és burocratiái gyámosság alatt nem tarthatják.

De lehet a' szász burocratia agitatioinak, ha az mégis tovább folytatatik, egy századokra ható sajnós következése, melyet én lelkem mélyéből fájlok; és az abban áll, hogy az önérdékéért csaknem kétségbeeséssel harczol-

ló szász burocratia, most oly nagybanjárt zik, és ugyszólva mindent egy kártyára föltett, midőn ezen criticus átalakulási korszakban talán akaróján kívül az „Acheronta movebo“-t tette jelszavává, melynek lehet vala azon véstetjes következése, mire bizonyosan burocrata urak magok sem számítottak, hogy t. i. a' számos oláh nemzet a' magyar és székely nemzet ellen fellázitassék 's ennél fogva a' tisztviselők kicsinyszerű hasznokért hazánk lángba borítottatott volna. Uraim ha ezen vétkes és gondolatlan machinatio az oláh nemzet józan vezetőinek dicséretet és köszönetet érdemlő előjáróinak eszélyes bánásmódján meg nem török, lángba lenne a' haza, 's minthogy azon bűnös és eszélytelen tett, az öszszes szász nemzet nevében annak beléegyezése nélkül követtetett el, a' szász burocratia által, századiziglen is magyar és székely utódaink azon hiedelemben lénnének hogy a' harmadik nemzet, ki a' más kettőnek századok óta jó szívvel látott vendége, a' köz haza criticus állapotában nemcsak hogy eldödeikkel kezdet nem fogott, de sőt azoknak végképpen kiirtására működött.

'S mind ezek miért történtek? csupán azért, hogy a' szász tisztviselők nemzetektől tartóztassák továbbra is a' szabadságot és járókán vezethessék azokat, kik önerejökön is szabadon és helyesen tudnak mozogni.

Istenért szász burocrata urak!.... hagyjanak fel veszélyes agitatiojukkal, ne gyűlöltessek meg önök időkre a' derék szász nemzetet a' hon több lakosival, 's miután az öszszes Magyarhonnak minden polgára, a' legalsó osztályt kivéve, áldoz önök is haegyebet a' haza oltárára tenni nem akarnak tegyék le oda áldozatul bár törvényellenes sportulájikat.

Betlen Miklós.

Bujtogatások II. Miután a' közelebről említett gúnyiratok szerzői az oláh nemzetet emancipálják, jól megijesztik, vele kibékelnek 's neki külön földet (hihetőleg a' szász földtől meszsze) assignálnak; örvendenek magoknak, hogy mily szépen kikaptak az oláhokon, magyaron, sőt az egész Európán; egész naivitással kijelentik, hogy ezért éneklik ök az oláhok emancipatioját.

„D rum klingt so himlisch uns der Sachsenton, Dem Wlachen gebt Emancipation.“ 1)

A' virágból méz helyett mérget igyekeznek színi. — Nagy méltatlanságnak tartják, hogy a' magyarországi ő felsége által megerősített uniot illető törvényezik a' szász törvényhatóságoknak csak 22 követet ad a' közelebbi országgyűlésre, 2) holott inkább megköszönhetnék, hogy Magyarország rendei, míg az erdélyi városok követeinek számát méltányossági tekintetből leszállították, a' szászokon e' méltányos szigort nem alkalmazták, hanem az első közös országgyűlésre kiméletből meghagyták követeik eddigi számát. Jövöre néve valamint Magyarországnak több népei ugy a' szászok is népességök arányában választandának követeket. Hogy a' szászok kevesen vannak, hogy a' szász földön levő oláhok számszubbak arról Magyarország nem tehet.

Sérelmet látnak az említett törvényezik következő szavaiban is: „Magyarhon Erdély mindazon külön törvényeit és szabadságait, melyek a' mellett, hogy a' teljes egyesülést nem akadályozzák a' nemzeteti szabadságnak és jogegyenlőségnek kedvezők elfogadni 's fentartani kész.“ 3)

Már ítélje meg bár ki, lehetséges-e az unio eszméjét e' szóknál kimélöbben kimondani?

De nem az általuk kitüntetett teljes egyesülés a' valódi botránykö, hanem a' jogegyenlőség, melyet unio után alkalmasint nem ugy fognak magyarázni, mint a' hogy eddigelő a' szász burocraták tevék, t. i. hogy

1) (L. Emancipation v. dr. Justus Trebonianus)

2) Gegen 300 Ungarländer rota wird dort Siebenbürgen 69, Ihr selbst (Sachsen) 22 haben (L. Guter Rath etc.)

3) (L. Guter Rath etc.)

a' szász földön lakó oláhok csak tolerancia sának, ellenben a' szászok igazsagsának; hanem a' szász földön lakó szász és oláh minden jog és teherre nézve egy hajóban evezend.... Hier liegt der Hund begraben! ez az, miért minden okos oláh forrón óhajtja az uniot 's minden elfogult szász irtózik tőle; 's pedig hiában, mert a' jogegyenlőség Magyarhonnban már ki van mondva 's a' sors ez inté-sének Erdély is hódolni fog, a' magyar és szász földön egyaránt, akár lesz unio akár nem. Ez eszmével csak ki kell békülnünk, bár mint vérzik is némelyek szive.

E' gúnyiratok szerzői tulbuzgalmuk által anynyira megvannak vakitva, hogy még a' Leopoldi kötlevel szavaival és születéséről is megfejtkeznek, midőn ekint nyilatkoznak: „Siebenbürgen, das sich im Jahre 1591 nicht Ungarn, sondern durch das sogenannte Leopoldinische Diplom dem Habsburgischen Haus unter Verbehalt vollkommener Autonomie übergeben ein Land, so unabhängig von Ungarn als etwa Böhmen und Steiermark es sind... 1)

Hát ignorálni akarják (ignorantiának igen vastag volna) a' Leopoldi kötlevelben 's az ezt környező számtalan diplomaticai oklevelekben megemlített és sokszor megújított szavakat: „redit Transsilvania ad sacrum regni Hungariae coronam.“

Két szent eszme lelkesíti Erdély minden józan polgárát: a' felséges ausztriai házhoz — és a' magyar szent koronához való hűragaszkodás. A' pragmatica sanctio és az öszszes magyar szent korona egymással nemcsak nemellenkeznek, de sőt elválhatlan kapcsolatban állanak egymáshoz. Ki a' felséges ausztriai ház szilárd fenmaradását óhajtja, semmit sem kíván inkább mint Magyarország virágzását, 's ki ezt átlátja, unio ellen nem ágitálhat. Nem kell elijedni ama néhány tulságos föllépésen, melyet Magyarországon némelyek tettek, ez még nem ad jövöre irányt Magyarországon. Nem kell felelni, hogy Magyarország az átalakulásnak még első stadiumában van, melyet ideig-óráig mindig excentricitások szoktak környezni. A' némelyek által kibocsátott szavak elhangzanak és a' tett az üres declamatiokat meczáfolandja. Tudják ezt e' gúnyiratok szerzői, de az is igaz másfelől, hogy az oláh ezután szász földön sem lesz többé szolga, akár uniódunk, akár nem... Hier liegt der Hund begraben. 2)

Igen különös eljárás mód az is, hogy e' tulbuzgó szászok szüntelen declamálnak az unio ellen 's mégis egyebet is gondolva egyszer csak felkiáltanak: „für jetzt aber sollten es die Sachsen nicht unterlassen sich in Einverständniss mit den millionen Deutschen und Slaven in Ungarn zu setzen, und Schnitte zu einer inniger Anschliesung an Österrich zu thun.“ — Itt már jól kezdenek beszélni, ha folytatnák tán még a' magyart is bévennék, 's ekkor kész lenne az unio, de megbánják mit tettek 's eként folytatják: „ja sic sollten selbst an eine Beschickung des deutschen Parlaments zu Frankfurt am Main denken, wenn sie ihr Deutsehthum retten wollen.“ 3) Vajjon ezt is az oláh nemzet érdekében kívánják megtenni? Különös eszme valóban, das Deutsehthum durch das Wulachenthum retten zu wollen! és mégis Frankfurtba követeket küldeni, wahrscheinlich um das Walachenthum dunch Frankfurt zu retten.

Végre még egy szót az oláhokhoz. Némely tulbuzgó szászok, ez új barátaitok így szólnak hozzátok: „Ne higyjetek a' földesuraknak, de higyjetek nekünk, mert mi már most valóban javatokat akarjuk.“ Mi pedig azt mondjuk nektek: „ne higyjetek a' szászoknak, de nekünk földesuraknak se higyjetek, hanem hallgassatok azon oláh rokonaitokra, kik miveltségök- 's helyzetöknél fogva ez új átalakulást képesek felfogni 's kik bizalmatokra érdemesek.

1) (Ungarn u. Siebenbürgen etc.)

2) Be kár volt e' polemikát elkezdni be jó szívvel nem folytatnám!

3) (L. Offenes Sendschreiben etc.)

A' misticificatiók ideje lejárt. Az oláh nemzet sorsa Erdélyben — kivéve az oláh nemesiséget — eddigelő mind a' magyar- mind a' királyföldön sajnos volt. Magyar földön több a' robot, de legalább nem fizeti az oláh más vallás papját; királyföldön kevesebb a' robot, de az oláh a' tizedet idegen papnak tartozik adni, sőt van több falu, hol az oláh pap alig élhet 's hallgatói gazdagon fizetnek egy szász papot, ki helyt sem lakik, hanem sine cura hivatalát valamely városban folytatja kényelmesen. Nincs hát mit vetnünk egymásra. De csak ugyan van más tekintetben a' magyar és szász közt e' tárgyra vonatkozólag igen nagy különbség. A' magyar, mint földesur törvényszerűleg birta robotjövédelmét; a' törvényt hibáztatni lehet, de a' nemest — ha földesuri hatalmával vissza nem élt — törvénytelenességgel vádolni nem lehet; ellenben a' szász, midőn az oláhot maga alatt tartotta, nyiltan 's félremagyarázhatatlanul törvény ellen cselekedett, mert az ugynevezett királyföldön lakó oláhoknak törvény szerint a' szászokkal egyenlő jogokat kellett volna gyakorolni mindig, ezt hozza magával die treffliche Gemeinde-Verfassung. Ez az egyik nagy különbség, — de még más különbség is van.

Igaz, hogy az erdélyi országgyűlés különböző okoknál fogva urbért létre hozni nem tudott, de legalább nyilvánította annak szükségességét, legalább igyekezett e' bajon segíteni, 's voltak lelkes honfiak, kik évek óta teljes igyekezeteket arra fordíták, hogy a' jobbagyság állapota — legalább mennyire a' körülmények engedik, könnyíttessék, minél fogva, ha az idő nem előzi vala meg általában az urbér szükségességét, előbb utóbb csak létre jött volna a' földesurak megegyezésével. Ellenben a' szászok soha és semmit sem akartak hallani arról, hogy a' királyföldön lakó oláhok irányában gyakorlott nemcsak méltánytalan, de törvénytelen előnyeikről lemondjanak. 'S midőn az unitus püspök erre nézve alapos követelésekkel állott elé, nagy lármát ütöttek „gegen den křäftigen Walachenstamm....“ Hiszen tudjuk ezt jól mindayján.

'S vajjon kitől várhat az oláh nemzet nyeresz-jogainak fenmaradása felől több garantiát, a' szászok új barátságától vagy Magyarországnak — mely minden lakosát, fölszabadította 's első lökést adott arra, hogy Erdély jobbagyais fölszabadíttassanak — óltalmától? Ezt fontolják meg az oláhok elfogulatlanul 's cselekedjenek lelkiismeretök sugallása szerint. E' nemzet irányában minden, a' jó gondolkodásu, miveltebb oláhok erélyes föllépésétől függ; csak hogy képes legyen a' nép-buzgó fiait, a' részint megvesztegetett bujtogatóktól, részint átirányt vett politicusoktól megkülönböztetni, kik a' nélkül, hogy talán észre is vennék, magukat a' két testvérhon közti unio megakasztására eszközül fölhasználják. Pedig uram Isten be egyszerű, be nyilvános és be gyászos e' kikoholt terv! Az öszszes osztrák birodalom integritása felett va b a n q u e - a t mondani. Előbb a' két testvérhon közti uniot minden áron megakadályozni. Azután csendesen bévárni míg a' pártokra szakadt kis Erdély maga magát elfyengíti. Végre az alkotmányosság, szellemiség, nemzetiség füle mellett leütve, Erdélyt modo aliarum provinciarum haereditarium igazgatni! És pedig e' lenne az előttünk álló gyászos alternatívák közül a' kívánatosabb. A' másik alternatívát kimondani sem akarjuk, de nem felejtjük, hogy mint hü alattvalók és jó honfiak aggodalommal ne tekintsünk délre és keletre, nehogy úgy járjunk, mint a' hajdoni magyar bajnok, ki felkiálta: „uram! törököt fogtam, de ő visz engem, nem én őt.“ Itt valóban nincs menyeyei inspiratoria szükség, a' nélkül is cassandrai szemekkel tekinthetünk a' szász cselszövényekbe és jövőnkbe. Még egyszer gondolják meg a' miveltebb oláhok mit tesznek!

A' miveletlen néptömeg politikai kérdések

megoldására nem képes, de azt mondja egy nagy tekintélyű írő: „le bon sens du peuple c'est le genie del' humanite.“ Van a' népnek józan esze, ép teste, egyik sincs demoralisálva, megérti ő a' dolgot csak magyarul azt meg neki. Titeket szólítalak hal föl miveltebb oláhok, saját nemzetetök érdekében teljesítsétek köteleességtöket.

'S ezzel bucsut veszünk ezuttal töletek néhány tulbuzgó szász atyánkfiai. A' dolog természetében fekszik, hogy átalakulás korszakában, mikor a' kedélyek ingerültek és a' fenyték tágul, mind beszédben mind írásban mind tettben hajlandók legyünk a' radicalismusra; ezt ti sem kerültétek el. De jó volna e' gyászos agitációt tovább nem folytatni, mert valóban a' ti képzelt magyaromaniától rettegő germanomaniátok veszélyes két élű fegyvert rántott elő.

E' czáfolatot idegen, ki az általatok terjesztett gunyiratokat nem ismeri, méltán hibáztathatná, de ti jól ismeritek azokat, tudjátok épp oly jól mint mi, minő titkos cselszövényeket tettetek, és ti minket bizonyosan nem hibáztattok, mert hiszen csak vicem pro vice. Még egyszer felszólítunk, deponáljuk e' czivodást, főleg pedig deponáljuk a' vétkes agitációt, nehogy radikál megtámadás radikál visszatorlást, desperált ingerlések még desperáltabb föllépést szüljenek, mit aztán keservesen megsirathatnánk, „denn schrecklich ist der Mensch in seinem Wahn.“ Többen.

UZON majus 13. A' székely nemzet fegyvert viselő derék osztálya e' lap 362. számában közölt férfias nyilatkozatát máj napon bé is váltotta. A' legszebb rendben ősi tüzhelyéről kiindult 's ma éjszaka Hidvégen Felsőfejérbén, és Földváron Barcaságban halt meg. A' fennebbi nyilatkozattal öszhangzólag a' székely nemzetnek minden honmaradott fegyverfogható tagjai ujabban is kinyilatkoztatták, mikint vérrel szerzett drága honuk megtartásáért véréikkel is áldozni készek. Készek ugyan e' hazának minden lakosait, mint testvéreiket a' szabadság jóvoltában részesíteni 's velök együtt jó és balsorsban osztozni; de nem vonakodnak azt is őszintén kinyilatkoztatni, mikint a' magyar- és királyföldön lakó magyar testvereiket bár ki ellen védni nem fognak késni; 's Erdély bármely szegletében lakó magyar véreik elleneit saját elleneiknek tekintik. Szentiványi György, Gidófalvi Lajos, Kovács Mihály, Gidófalvi Gábor, Pünkösti Sándor, Zajzon Dániel, Györbirió Ádám, Szöcs Ferencz, Kuti János, Györbirió Dániel, Bántó Ferencz, Kovács József, Dáne Antal, Szentiványi Zsigmond, Babos Mihály, Györbirió Sándor, ifj. Pünkösti József, Zajzon Péter, Kósa János, Zajzon László, Kuti Dániel, Kispál Károly, Pünkösti Mihály, Szöcs Márton.

HAZAFIAS FIGYELMEZTETÉS HAZAFIAKHOZ!! Felsőbb helyről felhatalmazás következtében ezennel a' nyugalmazott és rangjok megtartása mellett a' hadseregből kilépett törzs- és főtiszt urak számára köztudomássá tétetik, miszerint szabad akaratjok úgy kívánván, és a' nemzetörsegi osztályok szabad választása rájuk esvén, ő cs. kir. felsége kegyelmes engedelméből, a' nélkül hogy hadseregi rangjokról le kellene mondaniok, ezen a' közcsend fentartására alapított testületbe beléphetnek, elfogadván a' nekik szabadválasztásilag ajánlott tisztii állomásokat. Kelt Kolozsvárt, tavaszutó 17. 1848 a' kolozsvári cs. k. város- és várparancsnokság részéről.

Igazítás. B. Szolnoki közelebbi közlésben említett örsereges helységek között, A. Hlosva tévedésből maradt ki. M. S.

KÜLFÖLD.

Némethon. Frankfurt. A' 50 tagu bizottmány maj. 3-ki ülésében Schilling Pragba küldetéséről szólván mondá: Én a' cseh comitè-ben tisztán beszéltem. Én meg va-

gyok győződve, miképp az osztrák-német semegycseh-szlav császárságban felolvadni nem akar, sem egy a' cseh birodalom alapítása végett első lépésül szolgálendő kiirtásában a' magyar fajnak segéd kezét nyújtani nem fog; miképp az osztrák-német a' német polgárisodást, mivelődést, 's rokoninak szabadságot szentebbnék tartja, mint a' kaszák és botokkal támogatott cseh-ilir szabadságot; sőt ha az osztrák kormány a' cseh mozgalmak mellett nyilatkoznék, az osztrák-német előbb cserbe hagyóna dynastiáját is, mintsem Némethont megtagadná. Mihez képest rögtöni és erélyes föllépés szükségé vált. Ha másként nem lehetne, a' kard élet a' kancsukával szembe téve is, Csehországot Némethon mellett kell megtartani, a' magyarokkal, kiknek tót népességeit cseh küldöttek bujtogatják, szövetséget kötni 's a' temporisáló Osztrákországnak Némethon segítségét biztosítani. . . .

× Maj. 14-kére volt határozva a' Horváthországtól, a' fekete tengerig nyúló déli Szlavország felkelése, melynek neve Slavonia 's fővárosa Belgrad lenne. Maj. végére fognak a' szláv fajok Európából Pragban tanácskozás végett megjelenni. G. Thun Mátyás vezeti e' mozgalmat; a' cseh aristokraták ha nem szebb is, de nagyobb szerepet remélnék nyerhetni Pragban és Belgradban mint Frankfurtban.

Posen. A' fölkelés, melyet most Miroslawski vezet, általánossá kezd válni. Buk Wreschen mellett porosz csapatokon a' lengyelek győztek. A' haditörvényt Poroszország kihirdette.

Olaszthon. A' pápa személyében a' főpap az uralkodóval ellentétben áll, miből közte 's római alattvalói közt aggasztó surlódás támadt. A' pápa egy allocutiojában kinyilatkoztatta, hogy nemcsak Olaszthonnak, de az egész világ kereszténységének feje levén, háborút nem folytathat, tehát az olasz nép kívánata szerint az osztrák kormánynak hadat nem izenhet. Fölzudultak erre a' clubok, az olasz követek távoznai készültek, a' ministerek lemondtak. A' dolog komoly alakot kezdett váltani, a' clubok küldöttségeinek is a' pápa darabig ellenszegült, végre kénszerűlt kimondani, miképp hadat ugyan izenni nem fog, de a' ministeriumból a' papi személyeket világiakkal cseréli ki, 's ha a' ministerium saját felelősége alatt a' körülmények parancsának enged, azt meg nem akadályoztatja. De ily kerékvágás közöléssel, mint történni szokott, sem Bécsset, sem Rómát ki nem elégítette.

Verona mellett maj. 6-án ismét egy véres ütközet történt, mint látszik, bizonytalan eredménnyel, a' győzelmet és dicsőséget, a' nagy vesztes mellett is, a' németek magoknak tulajdonítják.

Oroszország. görösös dühvel vágta bé saskörmeit Lengyelország eleven husába, hogy a' moczczanástól visszaretentse. Paskévics védelmi eszközei a' fölkelés ellen az elrettentés, csábítás és elzárkózás. Közelebbi proclamatiojában Pask. tudatja a' lengyelekkel, miszerint az első moczczanásra Warsót romba lődözteti, a' romok tetejébe egy akasztófát állit, melyre a' kétségkívül legyőzendő lázadókat föl fogja függesztetni. A' népet a' vallás nevében csábító ijesztgetik a' római pápával, ki a' czártól az európai hatalmakat elidegenítette, a' frankhonit le is dobatta, 's miután mindeniket hatalmába ejtendette, fogja egész Európa erejével a' görög hitűeket Európából kiirtani, 'sat. Lengyelországba senkit bé, vagy onnan ki nem bocsátanak.

H I R D E T É S E K.

az Erd. Hiradó 369-ik számához majus 21-én 1848.

H I R D E T M É N Y E K,

A bank-igazgatóság ezennel az austriai nemzeti-bank folyó év április 25-kerőli állását közzéadatra juttatja.

Tevőlegések. (Activa.)	Frt.	kr.	Szenvedőlegések. (Passiva)	frt.	kr.
Bankszerű vert conventios pénz.	35,032,030.	5%	Bankjegyforgás	184,201,760	—
Escomptirozott javak a' tárczában, melyek 5 és 95 nap közötti időmulás által bank tulajdonává lettek, még pedig			Még fel nem vett osztalékok, bévaltandó utalványok, ez évnyegyedben kifizetett gyártmányi költségek továbbá folyoi számlatok saldija	9,058,260	59%
Bécsben	37,494,975, frt.		50,621 részvény által alakult bank-alap, részvényét az eredeti bétételhez képest 600 pengő forinttal véve.	30,372,000	
45 kr.					
Prágában	940,788 „ 37 „	22%			
Rendszerinti zálogért escomptirozott csász. kir. középponti pénztárlatványok	45,000,000 „	—			
Letett zálogra adott legfeljebb 90 nap alatt visszafizetendő előlegezések	13,546,500.	—			
Alapra fektetett státusadósság.	80,983,204.	23%			
Magyarhon részére biztosított kölcsön.	1,072,418.	15			
Eddigi még osztatlan nyeresemény, sajátilag birtokban lévő banképület s egyéb tevőlegességek	9,562,703.	53%			
	223,632,620	59%		223,632,620	59%

A' bank-igazgatóság egyszersmind pár jegyzést mellékel e' kimutatáshoz, mely a' nemzeti-bank állását és működését bővebben felvilágosítandja.

1. Jelen kimutatásban a' tevőlegések rovata alatt előforduló 45,000,000 forintig escomptirozott középponti pénztárlatványok, folyó év április 18-án a' pénzügyi-kormányal kötött egyezmény tartalma szerint, a' császári királyi kincstári-Gmunden nevű sóbányára vannak zálogkép fektetve.

2. A' 80,983,204 frt. 23% krajczárból álló alapra fektetett státusadósság, a' pénzügyi kormány által ezelőtti egyezmények útján biztosított törlesztő jövedelemmel) Tilgungs Rente) fog havankint, a' nemzeti-bankba fizetendő menynységgel apasztatni.

E' törlesztő jövedelem évről evre fokozatban nekedik azon kamatok által, melyek az egész törlesztett adósság után jártak s mindenkor a' terjesztési menynységhez foglatatnak.

E' státusadósság fedezésére a' nemzeti-bank kezében 115,690,500 frt. 5 perzentos ugynevezett zálogkötelezvény volt:

Folyó év április 18 kelt fennemlített egyezmény tartalma szerint mindazáltal, a' banknak még további fedezés végett 5 perzentos zálogkötelezvényekben 32,000,000 frt. adatott át. Innen van még birtokában 147,690,300 forintból álló 5 perzentos zálogkötelezvény.

3. Bankjegyek forgása szenvedőlegések alatti rovatban 184,201,760 frt. de ez összegnél sokkal kevesebb lenne, ha a' nemzeti-bank, hivatásának megfelelőleg és kereskedelem s ipar akkori körülmények közötti lehető gyámolítása tekintetéből escompte- és kölcsönadás útján nagyobb összegeket forgásba nem bocsát vala.

A' bankigazgatás t. i. szükséges elővigyázatok mellett hosszabb rövidebb időre, kölcsönalakban vagy váltókkal kereskedésre, következő összegek kiadásában egyezezett u. m.

Gyárosok és kereskedőknek.	
Alsó-Ausriában	3,000,000. frt.
Magyarországon	1,000,000. „
Csehországban	900,000. „
Morvaországban	1,000,000. „
Sziléziában	150,000. „
Temperpartiáknak	2,000,000. „
Austriai Lloyd gőzhajózási egyletnek	600,000. „
Örökös tartományokbeli különféle takarékpénztároknak	1,270,000 „
	9,920,000 frt.

Az ezen összegekből mások már kifizetett menynységek, a' jelen kimutatásban idézett bankjegyforgásba beszámítvák.

Bécs május 1-ső napján 1848.

Báró Lederer Károly,
bank-kormányzó
báro Puthon Károly,
bank-igazgató.

2) Most érkezett valóságos tiszta **Elő-paki viz** a' főkutból töltve kapható **Wolf testvérek** gyógyszertárában, nem különben idei hozatu **TURI, KALSBADI, SZELETI, PUL-NAU- és MARIENBADI** gyógyvizek is. (3)

(3) Kolozsvártt egy tisztességes polgárlázhoz, egy jó becsületes leány bévétetik házkörüli alkalmazás, és varrás végett, fizetes és ebéde a' befogadó asztalánál, ajánltatik; szállását szülőinél vagy rokonánál tartandó. Bővebb tudósítást a' NAGYPIPA című kereskedésbe találhatni

Ugyan ezen kereskedésbe találtató mindennemű kész fejérműkre, férfi és nők számára, figyelméztetik minden, ki olyast mérésekeltzáron és jól varva megszerezhetni kíván. (3)

Eladó Széna.

(2) Hidelvén a' fejérhajó című vendégfogadó hatamegett kezdődő Nagyutca elein 307 szám alatti háznál. (3)

Eladó ménes.

(1) Idősb gróf KARACSAY SÁNDOR ó nga ARANYKUTI EGÉSZMÉNESE, mely eredetileg években keresztül tiszta arabs fajta volt, későbbben pedlig angol televérrrel vegyítettett, felmerüt osztályos körülményeknél fogva e' folyó évi június 13-án esendő antalnapi sokadalomkor, itt Kolozsvártt, ÁRVERÉS UTJÁNÉL FOG ADATNI. (3)

(2) Kolozsvárhoz kétóranyi távolrágra a' kóródi határszélben levő métaerdőben, igen jó minéműségű, s tulajdonságu 400, 61 hántat tűzifa jelen majus 16-kán közárverés útján, a' többet ígérőknek, a' hely színén, készpénz fizetés mellett eladó. (1)

(1) Nemes Kolozsmegyében a' Pusztakamarási határról el szakadt egy 15-markos rárga hodos mind négy lábán szár kantza. A' megtaláló tisztelettel kéretik ez eladott lovat az illető alispán ur kezébe Frátára vagy Pusztakamarásra a' Kemény Domokos ur udvarában küldeni. (3)

